

Notulae ad floram Sloveniae

Lotus ornithopodioides L.

Potrđitev uspevanja izumrle vrste

- 0447/4** Slovenija, slovenska Istra, Portorož, zelenice pri hotelu Metropol. 8 m. n. m. S 45°30'32,91" V 13°35'43,50" Leg. P. Glasnović & B. Lazar, det. P. Glasnović, 29. 5. 2014
- 0447/4** Slovenija, slovenska Istra, Strunjan, cestna brežina proti rtu Roněk. 60 m. n. m. S 45°32'15,11" V 13°36'47,15" Leg. & det. P. Glasnović, 7. 6. 2014
- 0447/4** Slovenija, slovenska Istra, Izola, okrasna posoda s palmo pri izolskem pomolu. 2 m n. m. S 45°32'22,01" V 13°39'23,01" Leg. & det. Peter Glasnović, 3. 1. 2015

Ptičja nokota (*Lotus ornithopodioides*) se od ostalih naših nokot loči po tem, da je enoletnica, ima dvoustnato čašo z različno dolgimi zobci ter značilne sploščene stroke (MARTINČIČ & AL., 2007). Stroki so nameščeni ovršno v skupinah, ki spominjajo na ptičje stopalo, po čemer je rastlina tudi dobila ime. Je stenomediteranska vrsta, ki uspeva na neobdelanih površinah in na pustih sredozemskih traviščih. V sosednji Italiji uspeva v njenem sredozemskem delu, južno od Padske nižine (PIGNATTI, 1982). Za sosednjo Furlanijo – Julijsko Krajino je ne navajajo. Uspeva tudi v sredozemskem delu Hrvaške. Čeprav se pojavlja že v južni Istri, je pogostejša v srednji in južni Dalmaciji (NIKOLIĆ, 2015).

Ptičja nokota je bila na območju slovenske Istre poznana že ob koncu 19. stoletja. STEFANI (1895) jo navaja za neobdelane in travnate površine v Šentjanah, Karbonaru pri Piranu in v Strunjanu. MARCHESSETTI (1896-1897) piše, da uspeva ob robu obdelanih površin v Piranu in Sečovljah. POSPICAL (1897-1899) jo je našel v mejicah v Luciji in Portorožu. Nobeden od teh avtorjev ne omenja njene pogostosti. V novejšem času vrsta pri nas ni bila več najdena, zato je bila na rdeči seznam ogroženih praprotnic in cvetnic uvrščena kot izumrla vrsta (EX) (Anon., 2002).

V prispevku poročam o ponovnih najdbah ptičje nokote v slovenski Istri, kjer smo jo našli na treh lokalitetah v kvadrantu 0447/4. V Portorožu vrsta uspeva na terasastih zelenicah zasajenih z oljkami pod hotelom Metropol. Na pokošeni zelenici smo našeli okoli 30 rastlin. Ostale vrste, ki so na tem rastišču uspevale skupaj s ptičjo nokoto, so bile: *Ailanthus altissima*, *Ajuga reptans*, *Anagallis arvensis*, *Avena sterilis*, *Bellis perennis*, *Brachypodium rupestre*, *Bromus hordeaceus*, *Catapodium rigidum*, *Crepis neglecta*, *Cynodon dactylon*, *Dactylis glomerata*, *Euphorbia peplus*, *Geranium dissectum*, *Hypericum perforatum*, *Lolium perenne*, *Lotus corniculatus*, *Medicago arabica*, *Medicago lupulina*, *Medicago minima*, *Medicago orbicularis*, *Plantago lanceolata*, *Ranunculus parviflorus*, *Sanguisorba minor*, *Sherardia arvensis*, *Silene vulgaris*, *Sonchus oleraceus*, *Sorghum halepense*, *Torilis nodosa*, *Trifolium campestre* in *Vulpia ciliata*.

Vrsta uspeva tudi v Strunjanu. Našli smo jo na zelo sončni in suhi brežini ob cesti, ki vodi proti Ronku. Na tej lokaciji je uspevalo 20 rastlin ptičje nokote, skupaj z vrstami: *Ajuga chamaepitys*, *Avena sterilis*, *Bromus hordeaceus*, *Convolvulus arvensis*, *Mercurialis annua*,

Osyris alba, *Picris echioides*, *Securigera securidaca* in *Sonchus oleraceus*. O termofilnosti te lokalitete pričajo značilne sredozemske vrste, kot so *Trifolium angustifolium*, *Scorpiurus subvillosus*, *Urospermum picroides*, *Coronilla scorpioides* in *Coronilla cretica*, ki uspevajo na podobni cestni brežini v neposredni bližini rastišča ptičje nokote.

V Izoli smo opazili eno samo rastlino, ki si je prostor v okrasni posodi s kanarskim dateljcem (*Phoenix canariensis*) delila z vrstami *Coronopus didymus*, *Sonchus oleraceus* in *Stellaria media*.

SKOBERNE (2001) pravi, da gre za vrsto, ki pri nas uspeva na severni meji razširjenosti, kar je vzrok za njeno prehodno pojavljanje. To potrjujejo tudi njena rastišča pri nas, ki so antropogenega nastanka in jih človek redno upravlja. Zaradi prehodnosti pojavljanja pri nas in pogostosti vrste v širšem Sredozemskem prostoru, vrste ni smiselno uvrščati na rdeči seznam.

Viri

- ANONYMOUS, 2002. Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam. Ur. l. RS, št. 82/2002.
- MARCHESETTI, C., 1896-1897: Flora di Trieste e dei suoi dintorni. Trieste. CIV+727 pp.
- MARTINČIČ, A., 2007: *Fabaceae*. V: MARTINČIČ, A., T. WRABER, N. JOGAN, A. PODOBNIK, B. TURK, B. VREŠ, V. RAVNIK, B. FRAJMAN, S. STRGULC KRAJŠEK, B. TRČAK, T. BAČIČ, M. A. FISCHER, K. ELER & B. SURINA, Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. 967 pp.
- NIKOLIĆ, T., ur., 2015: Rasprostranjenost *Lotus ornithopodioides* L. u Hrvatskoj, Flora Croatica baza podataka (<http://hirc.botanic.hr/fcd>). Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu (datum pristupa:03.03.2015).
- PIGNATTI, S., 1983: Flora d'Italia 1-3. Edagricole, Bologna
- POSPICAL, E., 1897-1899: Flora des Oesterreichischen Kuestenlandes 2. Leipzig, Wien. XLIII+576 pp.
- SKOBERNE, P., 2001: Problematika izumiranja in varstva rastlinskih vrst v Sloveniji. Doktorska Disertacija. Univerza v Ljubljani, Biotehniška Fakulteta, Oddelek Za Biologijo.
- STEFANI, A., 1895: La Flora di Pirano. Rovereto

PETER GLASNOVIĆ